Umenhoffer István

ANTHONY LUDOVICI, AZ ELVESZETT FILOZÓFUS

Ha megkapta volna az őt megillető elismerést, ma nagy konzervatív gondolkodóként tartanák számon. Ezzel szemben gyakorlatilag elhallgatták az európai és amerikai konzervatív körökben. Russel Kirk *The Conservative Mind* (London, 1954) című munkája nem is említi, miként Roger Scruton *The Meaning of Conservatism* című (2. kiad., London, 1984) műve sem.

Az igazság az, hogy konzervativizmusa zavarná azokat a gazdasági liberálisokat, akik manapság a konzervatív elnevezés jegyében ténykednek. Nem volt a közgazdasági tanok megszállottja, sohasem igyekezett behízelegni magát a kisebbségek kegyeibe és nem változtatta álláspontját ötévente a szabadelvűek kedvéért.

Anthony Mario Ludovici (1882–1971) angol filozófus, nietzscheánus társadalomkutató és -kritikus volt. Talán az arisztokrácia támogatójaként vált legismertebbé, a 20. század elején pedig kétségtelenül a legjelentősebb brit konzervatív szerzők egyike volt. Fő témái közé tartozott a metafizika, a politika, a közgazdaságtan és a vallás, de foglalkoztatták a nemek és rasszok közötti különbségek, illetve az eugenetika is.

1882. január 8-án született Londonban Albert Ludovici festőművész és Marie Cals gyermekeként. 1920. március 20-án vette nőül Elsie Finnimore Buckley-t. Tanulmányait magánúton, Angliában és külföldön végezte. Néhány évet Németországban töltött, ahol Nietzsche műveit tanulmányozta eredetiben. Több nyelven folyékonyan beszélt.

Apai örökségének megfelelően karrierje festőművészként indult: festett és könyveket illusztrált, majd a híres szobrász, Auguste Rodin magántitkára lett. Végül azonban az írás felé fordult. Több mint negyven könyvet jegyez szerzőként és hatvan fölött van fordításainak száma.

Hazájába visszatérve előadásokat tartott művészeti, politikai és vallási témákban, valamint Nietzsche filozófiájáról. Ez utóbbiról könyveket is írt *Ki legyen a világ ura? Bevezetés Friedrich Nietzsche filozófiájába* (1909) és *Nietzsche: élete és művei* (1910) címmel. Steven Aschheim szerint (*The Nietzsche Legacy in Germany*, 1992, 48. lábjegyzet) 1911-es *Nietzsche és a művészet* című munkája *„páratlan kísérlet egy nietzscheánus művészettörténet megírására az arisztokratikus és a dekadens-demokratikus korszak határán”*.

Ebben az évben született az első parlamenti törvény, amely csökkentette az angol felsőház, a Lordok Házának jogkörét. Ez a határvonal változást hozott Ludovici írásaiban, amelyek egyre inkább a politika irányába mozdultak el, és ezirányú érdeklődése csak fokozódott a következő huszonöt év során.

Az I. világháború alatt tüzérségi tisztként szolgált Armentières és a Somme vidékén, majd a brit War Office hírszerzési részlegén dolgo-

zott. A háború alatti szolgálataiért megkapta a Brit Birodalom érdemrendjét.

A háború után a Nietzsche műveinek első angol fordításait közlő *The Complete Works of Friedrich Nietzsche* szerkesztőjeként ismert Oscar Levy tanítványa lett. Közreműködött a sorozat néhány kötetében.

A Harmadik Birodalomban tett látogatásai és személyes tapasztalatai hatására 1936-ban lelkesedve írt Adolf Hitlerről. Nem véletlen hát, hogy a II. világháború után hirtelen az ismeretlenség homályába vész.

1971-ben, 89 évesen hunyt el az angliai Ipswichben, s mintegy 70 000 angol fontot – ma 630 000 amerikai dollárnál többet tenne ki – hagyott örökül Edinburgh egyetemére, a fajkeveredés kutatására. Ennek eredményei bizonyára egyaránt érdekelték volna az olvasztótégely-elmélet és a szegregáció támogatóit. Edinburgh azonban visszautasította a pénz felhasználását a megjelölt célokra, és a végrendelet végrehajtóinak beleegyezésével egyharmadát a Huntington-féle vitustánc *(chorea)* tanulmányozására fordították.

Ludovici a konzervatív szemléletmódra vonatkozó gondolatait egyik legjobb könyvében, *A konzervativizmus védelmében (A Defence of Conservatism)* foglalta össze. Ebben kifejti, hogy a konzervatívoknak bízniuk kell a ruralizmusban, mert a vidék népe sokkal realisztikusabban látja az életet. Maga is az English Mistery és az English Array tagja volt. Ezek az 1930-as évekbeli csoportok a ruralizmust, az angol nacionalizmust és decentralizációt támogatták.

„A minőségi értékekhez ragaszkodó emberek csoportjának tagjai szintén minden társadalmi osztályból kikerülhetnek (…), az építés, az állandóság és a megőrzés felé hajlanak, nem csupán a tárgyak, hanem a családi jellemvonások és öröklött tulajdonságok terén is; a minden emberre jellemző ösztönös konzervativizmust itt ugyancsak erősíti az idő és a minőség közötti törvényszerű kapcsolat mély megértése."

Anthony M. Ludivici